

Kriz ve Afet Yönetimi Açısından Otel Yangınları İncelemesi: Grand Kartal Olayı ve Tarihsel Vakalar

Özgür Çark¹

Yunus Çelebi²

Özet

Otel yangınları, barındırdıkları yüksek can kaybı potansiyeli ve turizm sektörüne yönelik yıkıcı etkileri nedeniyle afet ve kriz yönetimi literatüründe önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. Tarihte yaşanan Daeyeonggak (1971), Winecoff (1946), Dupont Plaza (1986) gibi çok büyük ve yıkıcı otel yangınları ile yakın dönemde meydana gelen Bolu Kartalkaya Grand Kartal Otel yangını, farklı dönemlerde ve koşullarda gerçekleşmiş olsalar da, kriz yönetimi ve afet müdahalesi bağlamında karşılaştırmalı incelemeye elverişli örnekler sunmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı, söz konusu vakaları afet ve kriz yönetimi açısından inceleyerek yangın güvenliği, kriz yönetimi, tahliye süreçleri ve iletişim stratejileri açısından benzerlik ve farklılıkları ortaya koymak ve bu sayede gelecekte benzer olası vakaların önüne geçmek ya da yıkıcılıklarını azaltmaktır. Çalışmada alan yazın incelemesi yöntemi kullanılmış, resmi raporlar, basın haberleri ve akademik literatür taranarak veriler derlenmiştir. Bulgular, büyük can kaybı yaşanan otel yangını olaylarında birkaç istisnai durum hariç benzer ihmalleri ortaya koymaktadır. Genelde yetersiz güvenlik altyapısının yüksek can kaybına yol açmakta, tahliye ve kriz iletişimi alanlarında gözlenen eksiklikler de can kayıplarını artırmaktadır. Sonuç olarak, otel yangınlarının yalnızca bir güvenlik sorunu değil, aynı zamanda afet ve kriz yönetimi ile turizm sürdürülebilirliği açısından stratejik bir mesele olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, daha güçlü kriz iletişimi protokolleri, düzenli tahliye tatbikatları ve turizm sektörüne özel afet yönetimi politikalarının geliştirilmesi önerilmektedir.

1 Doç. Dr., Bolu AİBÜ, Bolu MYO, Yönetim ve Organizasyon Bl., ozgurcark@ibu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4881-0542>,

2 Öğr. Gör., Bolu AİBÜ, Bolu MYO, Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bl., yunus.celebi@ibu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1898-4058>

1. Giriş

Turizm sektörünün doğal ve insan kaynaklı zincirleme olaylar nedeniyle karşılaştığı krizlerin ve afetlerin artmasıyla birlikte, bu olayların sektör üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin azaltılmasının önemi artmıştır. Otel yangınları da bu bağlamda, barındırdıkları yüksek can kaybı riski ve turizm sektörü üzerindeki derin ve çok boyutlu etkileri nedeniyle afet ve kriz yönetimi literatüründe önemli bir inceleme alanı olarak değerlendirilmektedir. Konaklama işletmeleri, aynı anda çok sayıda bireyin bir arada bulunması, kullanıcı profiline sürekli değişiklik göstermesi ve yapıların karmaşık mimari tasarım özellikleri gibi unsurlar sebebiyle yangın açısından hassas yapılar arasında yer almaktadır.

Söz konusu risk unsurları, yeterli düzeyde yangın önleme sistemleri, etkin denetim mekanizmaları ve bütüncül kriz yönetimi uygulamaları ile kontrol altına alınmadığında; yalnızca bireysel can ve mal kayıplarına değil, aynı zamanda bölgesel ekonomik yapıda daralmaya, destinasyon imajının zedelenmesine ve toplum sağlığı ile güvenlik algısında ciddi tahribatlara yol açabilmektedir. Bu yönüyle otel yangınları, afet risk azaltma ve sürdürülebilir turizm politikaları bağlamında çok disiplinli bir yaklaşımı gerekli kılan yapısal ve yönetsel bir problem alanı olarak öne çıkmaktadır.

Tarihsel süreçte meydana gelen Daeyeonggak Otel, Wincoff Otel ve Dupont Plaza Otel yangını gibi trajik hadiseler, otel yangınlarının insan yaşamı üzerindeki ağır ve geri dönülmez sonuçlarını çarpıcı biçimde ortaya koymuştur. Bu vakalar; yangın önleme ve algılama sistemlerindeki yetersizlikler, acil durum tahliye planlarının etkin biçimde işletilememesi ve kriz iletişimi süreçlerindeki koordinasyon eksiklikleri nedeniyle yüksek düzeyde can kaybı ve ciddi ekonomik zararlarla sonuçlanmıştır.

Yakın dönemde meydana gelen Grand Kartal Otel yangını ise farklı coğrafi, iklimsel ve mekânsal koşullarda gerçekleşmiş olmasına karşın, benzer yapısal ve yönetsel sorunları yeniden gündeme taşımış; afet ve kriz risk yönetimi, kurumsal sorumluluk ve kriz koordinasyonu bağlamında önemli çıkarımlar sunmuştur. Bu bağlamda söz konusu olay, otel yangınlarının yalnızca teknik bir güvenlik meselesi değil, aynı zamanda yönetsel, hukuki ve toplumsal boyutları da olan çok katmanlı bir risk alanı olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Günümüzde terörizm ve siyasi istikrarsızlığın turizm sektörü üzerinde ciddi olumsuz etkileri olduğu ve iklim değişikliği ile çevresel sorunların turizm akışları ve sezonluk turizm üzerinde büyük etkileri bulunduğu sıklıkla ifade edilmektedir (Hein vd., 2009; Leslie & Black, 2006; Stanley Jaya Kumar, 2000). Bununla birlikte riskli iş ortamında krizler ve afetlerin sıklığının ve şiddetinin arttığı, bu olayların doğal ve insan kaynaklı krizler olarak da

coğrafi ve zaman açısından çeşitlendiği görülmektedir (Low vd., 2010; Stanley Jaya Kumar, 2000). Bu anlamda afet ve krizlerin doğası, yapısı ve yönetimi konularının önemi turizm sektörü açısından daha da öne çıkmaktadır.

Krizler, küçük ölçekli organizasyonel sorunlardan, doğal afetlere ve terör olaylarına kadar geniş bir yelpazeye sahiptir (Faulkner, 2001). Afet ise doğa veya insan kaynaklı olayların, toplumların normal yaşamını, altyapısını veya kaynaklarını etkileyerek ciddi hasarlara ve kayıplara neden olan olaylar olarak tanımlanmaktadır (Rodríguez-Espíndola vd., 2018).

Kriz yönetimi, afet veya acil durumlara karşı önceden hazırlık yapma, etkili iletişim kurma ve hızlı tepki verme süreçleri olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, bu süreçler, toplumsal ve ekonomik etkilerin azaltılması ve toplumun yeniden toparlanması hedefleriyle şekillenir (Ritchie, 2004; Schroeder vd., 2013). Bir başka tanıma göre ise kriz yönetimi öngörülemez ve ani gelişen olaylar karşısında alınan kararlar, uygulamalar ve iyileştirme süreçleri olarak tanımlanmakta ve afetlerin toplumların yaşamını ve altyapısını olumsuz şekilde etkileyen doğa veya insan kaynaklı olaylar olduğu ifade edilmektedir (Rodríguez-Espíndola vd., 2018). Afet yönetimi ise, doğal veya insan kaynaklı krizlerin önlenmesi, hazırlık aşaması, müdahale ve iyileştirme süreçlerinin bütünüdür ve bu süreçlerde toplumun dayanıklılığını artırmak amaçlanır (Cutter vd., 2008; Hall, 2010).

Bu çalışma, yukarıda anılan büyük otel yangını vakalarını karşılaştırmalı bir bakış açısıyla inceleyerek, yangın güvenliği, kriz yönetimi, tahliye süreçleri ve iletişim stratejileri açısından benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Alan yazın incelemesi yöntemiyle gerçekleştirilen araştırmada, resmi raporlar, basın haberleri ve akademik alan yazını taranarak derlenen veriler ışığında önemli bulgular elde edilmiştir. Özellikle yüksek can kaybı yaşanan otel yangını olaylarında, genellikle yetersiz güvenlik altyapısı, eksik veya hatalı tahliye planları ve kriz iletişimindeki başarısızlıkların ön planda olduğu görülmüştür.

Bulgular, otel yangınlarının yalnızca bir güvenlik sorunu olarak ele alınmasının yetersiz olduğunu, aynı zamanda afet ve kriz yönetimi uygulamaları ile turizm sürdürülebilirliği açısından da stratejik bir öncelik haline geldiğini göstermektedir. Bu nedenle, otel işletmelerinde daha güçlü kriz iletişimi protokollerinin geliştirilmesi, düzenli tahliye tatbikatlarının yapılması ve turizm sektörüne özgü kapsamlı afet yönetimi politikalarının benimsenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu yaklaşımlar, hem can kayıplarının azaltılmasına hem de afet sonrası toparlanma süreçlerinin hızlanmasına katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, bu çalışma, otel yangınlarının risklerinin azaltılması ve afet yönetiminde etkinliğin artırılması için çok disiplinli ve bütüncül bir yaklaşımın gerekliliğine işaret etmekte, ilgili paydaşların sorumluluklarını ve iş birliği mekanizmalarını güçlendirmeyi hedeflemektedir. Gelecekte benzer acıların önlenmesi adına, yangın güvenliği tedbirlerinin sıkı bir şekilde uygulanmasının yanı sıra, kriz yönetimi kapasitesinin de artırılması kritik bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

2. Kriz ve Afet Yönetimi Kapsamında Dünyadaki Büyük Otel Yangınları

Bu bölümde, dünya genelinde meydana gelen büyük otel yangınları ve bu trajik olayların yangın güvenliği alanındaki etkilerinin kapsamlı bir şekilde ele alınması amaçlanmaktadır. Bu maksatla farklı kıtalarda ve kültürel bağlamlarda yaşanmış, büyük can kayıplarına ve maddi zararlara yol açmış olan otel yangınları, yangın güvenliği politikaları ve uygulamaları açısından incelenmiştir. Ayrıca, her bir olayın nedenleri, yangının yayılma dinamikleri ve müdahale süreçleri kriz ve afet yönetimi bağlamında değerlendirilmiştir. Ayrıca, bu yangınlar sonrasında alınan önlemler ve geliştirilmiş yönetmelikler analiz edilerek yangın güvenliği uygulamalarının tekâmül ve gelişimi ortaya konmaya çalışılmıştır.

Yapılan araştırma neticesinde en yüksek can ve maddi kayba neden olan otel yangınları tespit edilmiş olup, bu yangınlar büyükten küçüğe olarak sıralanmış ve bilirkşi raporları, basın haberleri, akademik ve diğer yayın kaynaklarından hareketle yangın öncesi, esnası ve sonrasına dair bilgiler toparlanarak derlenmiştir. Bu doğrultuda en çok maddi kayıp ile can kaybının yaşandığı otel listesi tablo 1'de sunulmaktadır. Bu listede yer alan Grand Kartal Otel yangını ayrı bir başlık olarak değerlendirilecektir.

Tablo 1: Dünyadaki En Ölümcül Otel Yangınları

Yer	Otel	Tarih	Vefat*
Seul, Güney Kore	Daeyonggak Hotel	25 Aralık 1971	166-191
Atlanta, ABD	Wincoff Hotel	7 Aralık 1946	116-119
San Juan, Porto Riko	Dupont Plaza Hotel	31 Aralık 1986	96-98
Pattaya, Tayland	Royal Jomtien Resort Hotel	11 Temmuz 1997	90-91
Las Vegas, Nevada, ABD	MGM Grand Hotel & Casino	21 Kasım 1980	85-87
Kartalkaya (Bolu), Türkiye	Grand Kartal Hotel	21 Ocak 2025	76-78
Chicago, ABD	La Salle Hotel	5 Haziran 1946	61

* Taranan farklı kaynaklarda ulaşılan en düşük ve en yüksek vefat sayılarıdır.

2.1. Daeyonggak Otel Yangını

Seul'de meydana gelen Daeyonggak Otelini yangını, modern dönem kayıtlarında en yıkıcı ve en yüksek can kaybına yol açan otel yangını olarak kayıtlara geçmiştir. Otel olaydan sadece 2 yıl önce kullanıma açılmıştır. Yangınla ilgili The Korea Herald gazetesinin ön sayfadan geçtiği haber olayın büyüklüğünü ve dehşetini gözler önüne sermektedir. Noel sabahı saat 09:50 civarında, 21 katlı lüks bir gökdelen otelde çıkan yangının, ikinci katta bulunan bir kahvehane bölümünde yemek pişirme amacıyla kullanılan propan gazının patlaması sonucu başladığı ve yaklaşık 12 saat sürdüğü bildirilmektedir. Olay esnasında binada bulunan kişilerin büyük bir bölümü, yoğun duman ve elektrik kesintisi nedeniyle çıkış yollarını bulmakta zorlanmıştır. İtfaiye ekiplerinin merdivenleri yalnızca yedinci kata kadar ulaşabildiğinden, daha üst katlarda kalan bireyler tahliye edilememiştir. Sınırlı sayıda kişi pencereler aracılığıyla kurtarılabilmiş, ancak en az otuz sekiz kişi kaçış umuduyla pencerelerden atlayarak yaşamını yitirmiştir. Yangın sonrasında yürütülen soruşturmada, olayın meydana gelmesinde yapısal ve yönetsel ihmallerin belirleyici rol oynadığı ortaya konmuştur. Bu bağlamda, ihmalkârlık ve usulsüz inşaat uygulamaları gerekçesiyle müteahhit ve dört otel çalışanı; görev ihmali nedeniyle ise iki eski belediye yetkilisi ile bir itfaiye görevlisi olmak üzere toplam sekiz kişi yargı önüne çıkarılmıştır. Binanın mimari özellikleri, yüksek can kaybının temel nedenlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Özellikle asansör arızaları için tasarlanan iç merdiven boşluklarının yangına dayanıklı kapılarla donatılmaması, bu alanların baca etkisi yaratarak dumanın üst katlara hızla yayılmasına neden olmuştur. Ayrıca binada harici acil çıkış merdivenlerinin bulunmaması, otel odaları arasındaki duvarların yangına karşı düşük direnç göstermesi ve şarjlı çıkış ışıkları gibi temel güvenlik donanımlarının eksikliği, yangının yıkıcı etkisini artıran başlıca unsurlar olarak rapor edilmiştir (Davis, 1989; Sun-young, 2023).

2.2. Wincoff Otel Yangını

Wincoff Hotel Fire, 7 Aralık 1946 tarihinde meydana gelmiş; 119 kişinin yaşamını yitirmesine ve en az 90 kişinin yaralanmasına yol açarak Amerika Birleşik Devletleri tarihindeki en ölümcül otel yangınlarından biri olarak kayıtlara geçmiştir. 1912 yılında inşa edilen ve Atlanta şehir merkezinde konumlanan 15 katlı otel binası, çelik taşıyıcı sistemi nedeniyle dönemin söyleminde “yangına dayanıklı” olarak nitelendirilmekteydi. Bununla birlikte, yürürlükteki 1912 tarihli yapı mevzuatına göre 5.000 metrekareden küçük bir parsel üzerinde inşa edilen yapılar için tek bir merdiven boşluğu yeterli görülmuş; bu düzenleme, yangın anında tahliye kapasitesini ciddi biçimde sınırlamıştır. Yangın yaklaşık saat 03.15 sularında fark edilmiştir. Saat 03.10'da

bir misafirin oda servisi talebine yanıt veren görevli, birkaç dakika sonra ilgili odanın bulunduğu koridorun yoğun dumanla kaplandığını ve misafirin içeride mahsur kaldığını tespit etmiştir. İtfaiyeye ise ancak 03.42'de haber verilmiş; bu süre zarfında binadaki tek merdiven kullanılamaz hâle gelmiştir. İlk itfaiye ekibinin olay yerine kısa sürede ulaşmasına karşın, merdivenli araçların üst katlara erişecek yükseklikte olmaması nedeniyle tahliye faaliyetleri sınırlı kalmış; birçok kişi üst kat pencerelerinden atlamak zorunda kalmıştır. Yangının hızla yayılmasında yapısal ve tasarımsal eksiklikler belirleyici olmuştur. Misafir odalarının kapı üstlerinde bulunan ahşap pervazların açık yapısı, alev ve dumanın koridorlardan odalara sirayetini kolaylaştırmıştır. Ayrıca her katta yangın kapısıyla bölümlenmemiş açık merdiven boşluğu, yangının düşey yönde hızla ilerlemesine zemin hazırlamıştır. Binada sprinkler sistemi ve otomatik yangın alarm mekanizmalarının bulunmaması ile iç mekânda kullanılan yanıcı malzemeler de yangının şiddetini artıran diğer kritik faktörler arasında yer almıştır. Bu yönleriyle olay, yapı mevzuatı, yangın güvenliği standartları ve acil durum yönetimi uygulamaları açısından önemli yapısal dersler barındırmaktadır (Library Massasoit, 2026; Staff, 2025).

2.3. Dupont Plaza Otel Yangını

Dupont Plaza Hotel Fire, 31 Aralık 1986 gecesi San Juan'da meydana gelmiş ve olayın soruşturma kayıtlarına göre üç otel çalışanı (Héctor Escudero, Armando Jiménez ve José Rivera) tarafından, işverenle yaşanan ücret ve çalışma koşullarına ilişkin uyuşmazlıklar bağlamında kasten başlatılmıştır. Yangın sonucunda 96 ila 98 kişi yaşamını yitirmiş, yaklaşık 140 kişi yaralanmıştır. Bu felaket, Porto Riko tarihinin en yıkıcı olaylarından biri olarak değerlendirilmiş; ayrıca 1946 tarihli Wincoff Hotel Fire'dan sonra ABD topraklarında gerçekleşen en ölümcül ikinci otel yangını olarak kayıtlara geçmiştir. Otel, 1963 yılında Puerto Rico-Sheraton adıyla faaliyete başlamış ve 1980 yılına kadar Sheraton Hotels and Resorts tarafından işletilmiştir. Her ne kadar Sheraton zinciri 1981 yılı itibarıyla küresel ölçekte yangın güvenliği standartlarını güçlendirme yönünde adımlar atmış olsa da, bu uygulamaların ilgili tesiste bütüncül biçimde hayata geçirilmediği anlaşılmaktadır. Nitekim 1990 yılında ulusal yangın güvenliği standartları yürürlüğe girene dek, ABD genelindeki çok sayıda konaklama işletmesinde güvenlik uygulamalarının büyük ölçüde yerel ve görece esnek düzenlemelere dayandığı görülmektedir. Bu döneme ilişkin veriler, yapısal sorunun yaygınlığını ortaya koymaktadır. Örneğin 1985 yılında ülke genelinde otel ve motellerde yaklaşık 7.500 yangın vakası rapor edilmiş; bu olaylarda 85 kişi hayatını kaybetmiş ve maddi kaybın 56 milyon dolar (2023 fiyatlarıyla yaklaşık 132 milyon dolar) düzeyinde olduğu hesaplanmıştır. Haziran 1985'te Dupont Plaza Otel'i'nin yerel itfaiye

birimleri tarafından denetlendiği ve çeşitli güvenlik zafiyetlerinin raporlandığı bilinmektedir. Bu eksiklikler arasında arızalı ekipmanlar ile yetersiz tahliye ve acil durum planları öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, dönemin uygulama pratiğini yansıtır biçimde, ABD'deki otellerin yaklaşık %95'inde olduğu gibi otomatik yangın söndürme sistemlerinin bulunmayışı raporda doğrudan eleştiri konusu yapılmamıştır. Bu yönleriyle olay, yalnızca bireysel bir sabotaj eylemi olarak değil; aynı zamanda dönemin mevzuat yapısı, denetim mekanizmaları ve kurumsal güvenlik kültürü bağlamında değerlendirilmesi gereken çok katmanlı bir afet ve kriz yönetimi vakası niteliği taşımaktadır (Mower, 1987; Nelson, 1987).

2.4. Royal Jomtien Resort Otel Yangını

Royal Jomtien Resort Otel yangını, 11 Temmuz 1997 tarihinde, Pattaya yakınlarında, Jomtien plajının kuzey ucunda konumlanan 17 katlı ve 450 odalı Royal Jomtien Resort Otel'de meydana gelmiştir. Yerel saatle yaklaşık 10.20'de, otelin zemin katındaki bir büfede bulunan sıvı propan gazı tüpünde oluşan teknik arıza yangının çıkış noktasını oluşturmuştur. Alevler kısa süre içinde yapı genelinde hızla yayılmış ve yangın 8 ila 12 saat boyunca kontrol altına alınamamıştır. Olay sonucunda en az 91 kişi yaşamını yitirmiş, 63 kişi ise yaralanmıştır. Ulusal Yangın Koruma Birliği (NFPA) tarafından hazırlanan rapora göre yangın, bir çalışanın arızalı gaz valfini kapatmaya çalışırken istemeden gaz akışını artırması ve bunun bir patlamaya yol açması neticesinde başlamıştır. Yapıda kullanılan yanıcı nitelikteki ahşap ve vinil kaplama malzemeleri, yangının büyüme hızını artıran temel faktörler arasında yer almıştır. Bunun yanı sıra, yangın bölümlendirme sistemlerinin yetersizliği, yapısal ayırma önlemlerinin eksikliği ve aktif söndürme sistemlerinin bulunmaması, yangının kontrol altına alınmasını güçleştirmiştir. Yoğun dumanın kısa sürede tüm binayı kaplaması tahliye süreçlerini ciddi biçimde sekteye uğratmış; bazı misafirlerin üst katlardan pencerelerden atlamaya çalıştıkları ve bu nedenle hayatlarını kaybettikleri rapor edilmiştir. Yangın sırasında bina yalnızca sekiz yıllık olup, Tayland'da 1992 yılında yürürlüğe giren ve yüksek katlı otellerde duman dedektörü ile yangın alarm sistemi kurulmasını zorunlu kılan düzenlemenin kapsamı dışında kalmıştır. Olay sonrasında gerçekleştirilen denetimler, yalnızca ilgili otelde değil, Pattaya bölgesindeki yaklaşık 200 yapıda da benzer yangın güvenliği ihlallerinin bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, Chon Buri bölgesindeki yüksek katlı yapıların yangın güvenliği standartlarının kapsamlı biçimde yeniden değerlendirilmesine ve mevzuatın gözden geçirilmesine zemin hazırlamıştır (Judd, 2022; NearbyWiki, 2026).

2.5. MGM Grand Hotel & Casino Yangını

MGM Grand Hotel fire, 21 Kasım 1980 tarihinde Las Vegas'ta meydana gelmiş ve ABD tarihinin en ağır sonuçlar doğuran otel yangınlarından biri olarak bildirilmiştir. Olayda 85 kişi hayatını kaybetmiş, yaklaşık 600 kişi ise yaralanmıştır. Ölüm vakalarının büyük bölümü doğrudan yanıklar nedeniyle değil, üst katlara hızla yayılan yoğun duman ve toksik gazların solunmasına bağlı olarak gerçekleşmiştir. Yangının çıkış noktası, otelin alt katında bulunan restoran bölümündeki elektrik tesisatı olarak belirlenmiştir. Yetersiz bakım ve hatalı kablolamaya bağlı gelişen kısa devre, ilk alevlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bununla birlikte, yangının kitlesel bir afete dönüşmesinde belirleyici unsur, yapısal ve yönetsel güvenlik eksiklikleri olmuştur. Restoran ve casino alanlarında otomatik sprinkler sistemlerinin bulunmaması, yangının erken aşamada kontrol altına alınamamasına yol açmıştır. Ayrıca iç mekânda kullanılan yüksek derecede yanıcı halı, mobilya ve dekoratif unsurlar, alevlerin bina içerisinde hızla yayılmasına zemin hazırlamıştır. Yapısal tasarım kusurları da can kayıplarını artırıcı bir rol oynamıştır. Acil çıkış güzergâhlarının yetersizliği, yangın kapıları ve bariyer sistemlerinin standartlara uygun biçimde tasarlanmamış olması tahliye süreçlerini olumsuz etkilemiştir. Bunun yanında asansör boşlukları ile havalandırma kanallarının düşey yayılımı kolaylaştıran bir etki yaratması, duman ve sıcak gazların üst katlara süratle taşınmasına neden olmuş; birçok misafirin odalarında ve koridorlarda zehirli gazlara maruz kalarak yaşamını yitirmesiyle sonuçlanmıştır. Sonuç itibarıyla olay, elektrik sistemindeki teknik bir arıza ile başlamış; ancak yangın güvenliği önlemlerinin yetersizliği, yanıcı yapı ve iç mekân malzemeleri ile uygun olmayan kaçış ve tahliye düzenlemeleri nedeniyle geniş çaplı bir trajediye dönüşmüştür. Bu felaket, yalnızca Las Vegas özelinde değil, ABD genelinde otel yangın güvenliği ve bina koruma standartlarının kapsamlı biçimde yeniden düzenlenmesine zemin hazırlayan kritik bir dönüm noktası olmuştur (Clarkcountynv, 2026; NPR, 2020).

2.6. LaSalle Otel Yangını

La Salle Hotel fire, 5 Haziran 1946 tarihinde Chicago şehir merkezinde meydana gelmiş ve kentin tarihindeki en yüksek can kaybına yol açan otel yangını olarak kayıtlara geçmiştir. Olay sırasında görev başında bulunan İtfaiye Tabur Şefi ve 1. Tabur Komutanı Eugene T. Freemon, yangınla mücadele esnasında ağır yaralanmış ve sonrasında yaşamını yitirmiştir. Yangın sonucunda toplam 61 kişi hayatını kaybetmiş; 30 kişi hastaneye sevk edilmiş ve 200'den fazla kişi çeşitli şekillerde yaralanmıştır. Yangının kesin çıkış nedeni belirlenememiş olmakla birlikte, olayın gece yarısından kısa süre sonra otelin lobisine bitişik Silver Grill Kokteyl Salonu'nda başladığı tespit edilmiştir. İlk aşamada müşteriler

yanık odun kokusunu fark etmiş ve ahşap panelli duvarlardan yükselen küçük çaplı alevlere maden suyu ve kum kullanarak müdahale etmeye çalışmış; ancak bu girişimler sonuçsuz kalmıştır. İtfaiyeye haber verilmesindeki gecikme, yangının cilalı ahşap kaplamalar, iki kat yüksekliğindeki lobi boşluğu ve asma kat balkonundan beslenerek hızla büyümesine ve duvar ile tavan yüzeylerine yayılmasına zemin hazırlamıştır. İtfaiye ekipleri, yangının fark edilmesinden yaklaşık 15 dakika sonra, saat 00.35'te olay yerine intikal etmiştir. Freemon'un öncülüğünde verilen ilk alarmın ardından, olayın boyutunun artması üzerine kademeli olarak daha yüksek alarm seviyelerine geçilmiş ve 300'den fazla itfaiyecinin katılımıyla müdahale genişletilmiştir. Bu süreçte yangın, iki açık merdiven boşluğu aracılığıyla üçüncü, dördüncü ve beşinci katlara sıçramış; bina kısa sürede yoğun dumanla dolmuştur. Lobideki alevlerin kısmen kontrol altına alınmasının ardından üst katlarda mahsur kalan kişilere ulaşmak amacıyla binaya giren Freemon ve beraberindeki ekip, asma katın bir bölümünün çökmesiyle tehlike altında kalmıştır. Mahsur kalan itfaiyeciler kurtarılmış; ancak Freemon yoğun dumana maruz kalması sonucu hayatını kaybetmiştir. Yangın esnasında alt yedi kattan 150'den fazla kişi itfaiye merdivenleri aracılığıyla tahliye edilmiş; yaklaşık 900 konuk ise otelin mevcut yangın merdiveni sistemini kullanarak binayı güvenli biçimde terk etmiştir. Hayatını kaybeden 61 kişinin büyük çoğunluğu, olayın ilk dakikalarında meydana gelen duman zehirlenmesi nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Can kayıplarının artmasında lobide yaygın biçimde kullanılan yanıcı ahşap kaplamalar ile sprinkler sistemi, duman dedektörü ve otomatik yangın alarmı gibi aktif güvenlik önlemlerinin bulunmaması belirleyici faktörler arasında yer almıştır. Bu olay, yalnızca trajik sonuçlarıyla değil, aynı zamanda Chicago'da yangın güvenliği uygulamalarının geliştirilmesine ivme kazandırması bakımından da önem taşımış; özellikle şehir genelindeki itfaiye ekipmanlarının telsiz sistemleriyle donatılması gibi yapısal iyileştirmelerin hayata geçirilmesine katkı sağlamıştır (Illionis Fire Service Institute, 2026).

3. Bolu Grand Kartal Otel Yangını

Grand Kartal Hotel fire, 21 Ocak 2025 tarihinde meydana gelmiş ve 36'sı çocuk olmak üzere toplam 78 kişinin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanmıştır. Ayrıca 137 kişinin yaralandığı bildirilmiştir. İlk belirlemelere göre yangın, otelin restoran bölümünde başlamış; ancak yapıdaki yangın güvenliği önlemlerinin yetersizliği ve koruyucu sistemlerin etkin biçimde işletilememesi nedeniyle kısa sürede geniş bir alana yayılmıştır. Söz konusu olay, yüksek doluluk oranına sahip konaklama tesislerinde yangın risk yönetimi, erken uyarı sistemleri ve tahliye planlarının etkinliği bakımından ciddi yapısal ve yönetsel sorunları gündeme getiren trajik bir afet örneği olarak değerlendirilmektedir (Anadolu Ajansı, 2025a; Yıldırım & Bülbül, 2025).

Komisyon tarafından gerçekleştirilen analiz ve incelemelerde, Grand Kartal Otel'deki yangının 4. kat restoran bölümünde saat 03:20 civarında faal durumda bulunan elektrikli ızgaradan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Özellikle elektrikli endüstriyel ızgarada başlayan alevlenmenin, ızgaranın içindeki yalıtkan malzemelerin yanması sonucu iletkenlerin kısa devre yapmasıyla küçük çaplı parlama şeklinde bir gelişme gösterdiği belirtilmiştir. Yangının elektrik kaynaklı olmadığı, ancak elektrikli cihazda başlayan yanmanın restoran içindeki yanıcı ahşap kaplamalar ve mobilyalar nedeniyle hızla büyüdüğü saptanmıştır. Ayrıca, restoran bölümündeki baca işlevi gören merdiven boşlukları yangının üst katlara hızla yayılmasına aracılık etmiş, yangının etkisiyle pencere camlarının kırılması sonucu doğu cephede alevlerin hızlı şekilde ilerlemesi ve otel odalarına sirayet etmesi sağlanmıştır. Çatı kaplamalarındaki yanıcılık ve düşey şaftlar aracılığıyla koridorlara dolan duman, tahliye güçleştirmiştir. Bu unsurlar birlikte değerlendirildiğinde, yangının başlangıcı, hızla yayılması ve yapının mimari özelliklerinin yangının kontrolünü zorlaştırdığı anlaşılmıştır (Bolu Cumhuriyet Savcılığı, 2025, s. 11).

Yangının yayılmasında en kritik yapısal kusurlar, öncelikle otelin merdiven ve asansör boşluklarının yangın ve dumanın baca işlevi görerek üst katlara hızla yayılmasına zemin hazırlaması ile ilişkilidir; özellikle asansör kuyularının basınçlandırma sistemlerinin bulunmaması ve yetersiz havalandırma koşulları yangın gazlarının etkin bir şekilde tahliye edilememesine yol açmıştır. Ayrıca, sonradan gerçekleştirilen tadilatlarla merdiven ve asansörlerin doğal atmosfere açılan çıkışlarının kapatılarak bu alanların yerleşim alanı haline getirilmesi, yangın gazlarının bina içinde hapsolmesine neden olmuş ve hızla zehirli gaz birikimine katkı sağlamıştır. Binanın iç mekanlarında yoğun olarak kullanılan ahşap dekorasyon malzemeleri ile arka cephede yer alan yanıcı yalıtım malzemeleri, yanıcı yüzey alanını artırarak yangının büyüme hızını ve şiddetini artırmıştır. Bunun yanı sıra, otel dış cephesinde kullanılan ve yanıcı özellikteki ahşap baskılı XPS malzemeler, özellikle “White Fox” bar alanında yangının çatıya ve çevreye yayılımında etkili olmuştur. Tüm bu yapısal eksiklikler, yangının otelin üst katları, dış cephe kaplamaları ve farklı bölge ve birimlere hızlı ve kontrolsüz şekilde yayılmasına hizmet etmiş, sonuç olarak felaketin boyutlarını artırmıştır (Anadolu Ajansı, 2025b).

Bolu Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2025/962 soruşturma dosyası kapsamında, Grand Kartal Otel'de 21.01.2025 tarihinde meydana gelen ve çok sayıda ölü ve yaralıya yol açan yangın olayı detaylı şekilde incelenmiştir. Bilirkişi komisyonu, olay yerinde ve dosya kapsamındaki belgelerde yaptığı analizlerde, yangının çıkış zamanı, yeri ve sebebi ile yapının ruhsat ve projelere uygunluğu, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin durumu değerlendirilmiştir. Otelin 1997 ve 1999 yıllarında alınan ruhsatlara rağmen yangın yönetmeliği hükümlerine uygun

şekilde yapılandırılmadığı, yangın algılama ve uyarı sistemlerinin yetersiz ve yanlış konumlandırıldığı, yangın kaçış merdivenlerinde mevzuata aykırı baz istasyonlarının bulunduğu ve yangın söndürme sistemlerinin eksik olduğu tespit edilmiştir. Elektrik tesisatının usule uygun olmaması ve topraklama sisteminin yetersizliği de yangın riskini artırmıştır. Ayrıca, yapı dış cephe kaplaması ve yalıtım malzemelerinin yangına dirençsizliği yangının hızlı yayılmasına katkı sağlamıştır. Komisyon, otel sahibi, yöneticileri, proje müellifleri, uygulayıcılar, ruhsat veren kurumlar, sigorta şirketi ve iş sağlığı-güvenliği uzmanlarının farklı derecelerde kusurlu olduğunu belirtmiş, soruşturma dosyasına yeni deliller eklendikçe konunun tekrar değerlendirileceğini ifade etmiştir (Bolu Cumhuriyet Savcılığı, 2025).

Yapılan bilirkişi değerlendirmeleri neticesinde Grand Kartal Otel yangınına ilişkin yargılama süreci üç duruşmada tamamlanmıştır. 7 Temmuz 2025'te başlayan ilk duruşmada sanık ve müştekiler dinlenmiş; Eylül ayında görülen ikinci duruşmada tutukluluk ve adli kontrol tedbirlerine ilişkin ara kararlar verilmiştir. 31 Ekim 2025 tarihli üçüncü duruşmada ise mahkeme heyeti esasa ilişkin hükmünü açıklamıştır. Anadolu Ajansı (2025a) ve TRT Haber (2025) kaynaklı bilgilere göre mahkeme, aralarında otel yönetimi ve bazı kamu görevlilerinin de bulunduğu 11 sanığı, 34 çocuğun ölümü bakımından "olası kastla öldürme" suçundan ayrı ayrı müebbet hapis cezasına; yetişkin mağdurlar yönünden ise çok sayıda süreli hapis cezasına mahkûm etmiştir. Diğer sanıklar hakkında ise sorumluluk derecelerine göre 12 ila 22 yıl arasında değişen hapis cezaları verilmiş, bazı sanıklar hakkında beraat kararı tesis edilmiştir. Karar, özel sektör ve kamu görevlilerinin birlikte değerlendirildiği çok aktörlü bir sorumluluk zincirinin yargısal incelemeye tabi tutulması bakımından dikkat çekici bir örnek teşkil etmektedir.

4. Grand Kartal Otel Yangını ile Diğer Otel Yangınları Arasındaki Benzerlik ve Farklar

Dünyadaki büyük çaplı otel yangınlarını incelediğimizde pek çok benzer özellik öne çıkmaktadır. Bu çalışmadaki incelemeler özellikle Seul, Atlanta, Porto Riko, Tayland, Los Angeles, Bolu ve Chicago'da yaşanan felaketler, yapısal eksiklikler, yetersiz acil durum yönetimi ve güvenlik sistemlerindeki aksaklıkların ne denli kritik sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Otel yangınlarının önlenmesi ve can kayıplarının azaltılması için gerekli teknik ve idari tedbirlerin önemi vurgulanmaktadır. Türkiye'de yaşanan son felaketler ışığında, yerel yangın güvenliği altyapısının güçlendirilmesi ve denetimlerin artırılması gerekliliği özel bir öncelik kazanmıştır. Bu bağlamda, bu yangın örnekleri; yangın güvenliği alanında farkındalığın artırılması ve sürdürülebilir çözümler geliştirilmesi adına önemli bir kaynak teşkil etmektedir. Ayrıca böyle

bir karşılaştırma mühendislik, mimarlık ve yangın güvenliği disiplinlerine katkıda bulunmayı hedefleyerek, daha güvenli yaşam ve çalışma ortamlarının oluşturulmasına ışık tutacaktır. Sonuç olarak, otel yangınları üzerine yapılan bu tarihsel ve teknik analizler, günümüz yangın güvenliği standartlarının oluşturulması ve iyileştirilmesinde yol gösterici nitelikte olması beklenmektedir.

Burada incelen otel yangınlarına ilişkin vakalar incelendiğinde, belirgin bazı ortak özelliklerin bulunduğu görülmektedir:

- I. **Yapısal ve Tasarımsal Eksiklikler:** Birçok yangında yangına dayanıklı kapılar, yangın bölümlendirme sistemleri, acil çıkış merdivenleri gibi kritik yapısal güvenlik önlemlerinin bulunmaması veya yetersiz olması yangının hızla yayılmasına neden olmuştur. Örneğin, Daeyeonggak Oteli'nde iç merdiven boşluklarının yangına dayanıklı kapılarla donatılmaması ve harici acil çıkış merdivenlerinin bulunmaması önemli etken olmuştur. Wincoff Otel yangınında ise açık merdiven boşluğu ve yangın kapılarının olmaması duman ve alevin hızla yayılmasına yol açmıştır.
- II. **Yanıcı Malzemelerin Kullanımı:** Otellerde kullanılan yanıcı iç mekân malzemeleri (ahşap paneller, vinil kaplamalar, yanıcı halılar ve dekoratif unsurlar, yanıcı yalıtım malzemeleri) yangının büyüme hızını artırmıştır. Örneğin, Royal Jomtien Resort Otel'de ahşap ve vinil kaplamalar yangının hızla yayılmasına katkı sağlamıştır. Benzer şekilde, MGM Grand ve Bolu Grand Kartal Otel yangınlarında da yanıcı malzemeler önemli rol oynamıştır.
- III. **Tahliye ve Kaçış Zorlukları:** Elektrik kesintileri, duman yoğunluğu ve yetersiz kaçış yolları nedeniyle tahliyede büyük zorluklar yaşanmıştır. İtfaiye ekiplerinin ulaşım sınırları (örneğin merdivenlerin sadece belli katlara ulaşabilmesi), otomatik yangın söndürme sistemlerinin olmaması veya yetersizliği, asansör boşluklarının baca etkisi yaratması gibi unsurlar kaçıışı güçleştirmiştir. Wincoff Otel ve Daeyeonggak Otel yangınlarında birçok kişi pencerelerden atlamak zorunda kalmıştır.
- IV. **Yönetim ve Denetim İhmalleri:** Bazı yangınlar kötü yönetim, usulsüz inşaat uygulamaları ve yetersiz denetim nedeniyle felakete dönüşmüştür. Dupont Plaza Oteli yangını, çalışanların sabotajı ile başlamış olsa da yönetsel ve denetimsel zafiyetler güvenlik eksikliklerine zemin hazırlamıştır. Ayrıca Bolu Grand Kartal Otel yangınında mevzuata uygunluk ve denetim eksiklikleri rapor edilmiştir.
- V. **Yangın Güvenliği Sistemlerinin Yetersizliği:** Sprinkler sistemleri, yangın alarm sistemleri ve duman dedektörlerinin eksikliği birçok

yangında ortak sorun olmuştur. Winecoff Otel ve Royal Jomtien Resort gibi örneklerde bu tür sistemlerin yokluğu yangının kontrolünü zorlaştırmıştır.

Bu benzer özellikler, otel yangınlarının hem yapısal hem de yönetsel zaafılar sonucu büyüdüğünü ve yüksek can kayıplarına yol açtığını göstermektedir.

Bu ortak özellikler, kapsamlı yapısal tasarım, etkin yangın güvenliği önlemleri ve disiplinli yönetim-denetim mekanizmalarının, otellerde meydana gelen yangın felaketlerinin önlenmesinde ne denli kritik olduğunu göstermektedir. Söz konusu olaylar, yangın güvenliği alanındaki mevzuat, denetim ve uygulamalarda süreklilik arz eden iyileştirmelere duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bu tarz benzer otel yangınlarıyla mücadele etmek için ortak çözüm yolları geliştirilmesi için önemli yol haritaları sunmaktadır. En azından bu tarz bir inceleme benzer aksaklıklar için sunulabilecek ortak reçeteler hazırlanmasına yardımcı olacaktır.

Grand Kartal Otel yangınında da genel itibariyle benzer kusur, eksiklik ve hataların gözlendiği anlaşılmaktadır. Bu durumu tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2: Grand Kartal Otel ve Diğer Otel Yangınları Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklar

Kriter	Grand Kartal Otel Yangını	Diğer Otel Yangınları	Benzerlik/Farklılık
Yangın çıkış nedeni	Elektrikli ızgaradan kaynaklanan küçük parlama	Propan gazı patlaması, sabotaj, elektrik tesisatı kısa devresi ve arızası, mutfak ekipmanı arızası	Genelde elektrik/gaz kaynaklı; Grand Kartal elektrik kaynaklı başlamasa da cihaz kaynaklı yanma benzer
Yangının yayılma nedeni	Merdiven ve asansör boşluklarının baca etkisi ve yanıcı malzemelerin kullanımı	Yapısal eksiklikler (yangın kapısı yetersizliği, açık merdivenler), yanıcı iç mekân malzemeleri ve baca etkisi ortak etkenler	Yangının hızlı yayılmasında yapısal kusurlar ve yanıcı malzeme kullanımı ortak
Yangın güvenlik sistemleri	Algılama ve uyarı sistemlerinin yetersiz, eksik yangın söndürme sistemleri	Çoğunlukla sprinkler ve alarm sistemleri yetersiz veya yok	Sistem eksikliği ortak sorun
Tahliye ve kaçış olanakları	Merdiven ve asansör boşlukları kapatılmış, kaçış zor, yoğun duman ve pencere atlamaları	Elektrik kesintisi, yoğun duman, sınırlı acil çıkışlar ve itfaiye ulaşım sınırlı; birçok vakada pencereden atlama	Tahliye güçlüğü çoğu yangında benzer şekilde yaşanmış

Kriter	Grand Kartal Otel Yangını	Diğer Otel Yangınları	Benzerlik/Farklılık
Can kaybı ve yaralı sayısı	78 ölü (36 çocuk), 137 yaralı	Ölümler 38 (Daeyeonggak) ile 119 (Winecoff) arasında değişmekte, yaralı sayısı ise benzer yoğunlukta	Can kaybı ve yaralı sayısı yüksek; büyüklük açısından karşılaştırılabilir
Yapısal mimari sorunlar	Asansör boşluklarının basınçlandırma olmaması, tadilatlarla kaçış yollarının kapatılması, yanıcı cephe malzemeleri	Yangına dayanıklı kapı eksikliği, açık merdiven boşlukları, yanıcı iç kaplamalar, acil çıkış eksikliği	Her iki grupta da yapısal sorunlar yangının büyümesini arttırmış
Denetim ve yönetim eksiklikleri	Ruhsat ve mevzuata aykırılıklar, denetim zafiyetleri, yangın güvenliği önlemlerinin uygulanmaması	Denetim ve mevzuat eksiklikleri, güvenlik kültürü yetersizlikleri (Dupont Plaza, Daeyeonggak, MGM Grand)	Yönetim ve denetimdeki eksiklikler ortak problem
Olayın sonucu ve etkisi	Büyük can kaybı, mevzuatta ve denetim uygulamalarında yeniden değerlendirmeye yol açmış	Birçok yangın bölgesel ya da ulusal yangın güvenliği mevzuatının gelişmesine zemin hazırlamış	Tüm vakalar yangın güvenliği uygulamalarının iyileştirilmesi için dönüm noktası

Bu tablo, Grand Kartal Otel yangınının diğer büyük otel yangınları ile yapısal, yönetsel, güvenlik sistemleri ve sonuçlar açısından güçlü paralellikler taşıdığını göstermektedir. Öte yandan, yangın çıkış nedeni ve bazı özgün yapısal özellikler bakımından farklılıklar bulunmaktadır. Genel olarak, yangın güvenliği önlemlerinin yetersizliği ve yapısal sorunlar tüm bu trajedilerde ortak anahtar unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, tarihsel ve güncel otel yangını vakalarını afet ve kriz yönetimi bağlamında karşılaştırmalı olarak inceleyerek, yangın güvenliği, kriz yönetimi, tahliye süreçleri ve iletişim stratejileri açısından ortak sorunları ve farklılıkları ortaya koymuştur. İncelenen örnekler arasında 20. yüzyılın ortalarından itibaren yaşanan Seul, Atlanta, San Juan ve Pattaya'daki büyük otel yangınları ile yakın dönemde meydana gelen Bolu Kartalkaya Grand Kartal Otel yangını önemli yer tutmaktadır. Bu vakalar, otel yangınlarının yalnızca teknik bir güvenlik meselesi olmayıp, aynı zamanda çok boyutlu afet ve kriz yönetimi sorunlarını da içeren stratejik bir risk alanı olduğunu açıkça göstermektedir.

İncelemede öne çıkan temel bulgulardan ilki; yapısal ve tasarımsal eksikliklerin yangınların hızla yayılmasına ve dolayısıyla can kayıplarının artmasına zemin hazırladığıdır. Grand Kartal Otel yangını başta olmak üzere; Daeyonggak, Winecoff, Dupont Plaza gibi trajedilerde yangına dayanıklı kapıların, yangın bölümlendirme sistemlerinin, yeterli sayıda ve erişimde acil çıkış merdivenlerinin olmayışı hayati öneme sahip güvenlik mekanizmalarının devre dışı kalmasına neden olmuştur. Otellerde kullanılan yanıcı dekorasyon ve yapı malzemeleri, özellikle ahşap kaplamalar ve yanıcı yalıtım ürünleri yangının büyüme ve yayılım hızını belirgin şekilde artırmıştır. Bu durum, yangın öncesi yapılan malzeme seçimlerinin yangın güvenliği perspektifinden yeniden değerlendirilmesi gereğini ortaya koymaktadır.

Diğer önemli bir unsur ise tahliye ve kaçış süreçlerindeki yetersizliklerdir. Elektrik kesintileri ve yoğun duman gibi olumsuz koşulların yanı sıra, yeterli ve etkili tahliye planlarının bulunmaması, çalışanların ve misafirlerin acil durumlarda güvenli alanlara hızlı erişimini engellemiştir. İtfaiye erişim kısıtları, otomatik yangın söndürme sistemlerinin olmaması veya arızalı olması, asansör boşluklarının baca etkisi yaratması gibi faktörler tahliye sürecini daha da güçleştirmiştir. Bu bulgular, sadece teknik donanımın değil, aynı zamanda acil durum planlaması, personel eğitimi ve kriz iletişimi süreçlerinin geliştirilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Yönetimsel ve kurumsal ihmal ya da denetimsel zaafılar da incelenen yangınlarda ortak bir problem alanı olarak ortaya çıkmıştır. Örneğin, Grand Kartal Otel yangınında ruhsatlandırma süreçlerinde mevzuata aykırılıkların bulunması, düzenli denetim eksiklikleri, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yetersiz uygulanması ile elektrik tesisatındaki uygunsuzluklar, felakete zemin hazırlayan nedenler arasında yer almıştır. Ayrıca, yangın güvenliği bilincinin eksikliğine bağlı olarak kriz anında etkili koordinasyon ve iletişim sağlanamamış, bu da müdahale süreçlerinin aksamasına sebep olmuştur. Bu durum, afet ve kriz yönetiminde kapsayıcı, disiplinler arası ve çok aktörlü iş birliği mekanizmalarının kurulmasının önemini göstermektedir.

Turizm sektörü, ekonomik ve toplumsal bakımdan kırılganlığı yüksek, dışa açık bir endüstri olması sebebiyle, otel yangınlarının etkileri sadece can kayıpları ile sınırlı kalmayıp direkt olarak bölgesel turizm güvenilirliği ve sürdürülebilirliğini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, yangın güvenliği önlemleri; sadece teknik konular değil, kriz ve afet yönetiminin entegre bir parçası olarak ele alınmalıdır. Afet sonrası toparlanmanın hızlı ve etkin gerçekleşmesi için sektöre özel stratejik planlama, düzenli risk analizleri, eğitim ve tatbikat programları geliştirilmelidir.

Bu bağlamda, öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- I. **Yapısal ve Teknik Önlemlerin Sıklaştırılması:** Otellerde yangına dayanıklı malzeme kullanımı zorunlu hale getirilmeli, yangın bölümlendirmesi ve güvenli kaçış yolları standartları güncellenmelidir. Otel binalarının mimari tasarımları, yangının yayılmasını engelleyecek biçimde planlanmalı; asansör kuyu ve merdiven boşluklarının baca etkisi yaratması önlenmelidir. Aktif güvenlik sistemleri (sprinkler, duman dedektörleri, otomatik alarm sistemleri) eksiksiz ve işlevsel şekilde kurulmalıdır.
- II. **Kriz Yönetimi Kapasitesinin Artırılması:** Otel yönetimlerinin acil durum hazırlık planları düzenli olarak gözden geçirilmeli, güncellenmeli ve personel kriz yönetimi eğitimi almalıdır. Erken uyarı sistemleri ve kriz iletişim protokolleri geliştirilerek, acil durumlarda etkili koordinasyon sağlanmalıdır.
- III. **Tahliye Tatbikatlarının Düzenlenmesi:** Otellerde düzenli ve katılımcı tahliye tatbikatları yapılmalı, misafirlerin acil çıkış yolları konusunda bilgilendirilmesi sağlanmalıdır. Tatbikatlar gerçekçi senaryolarla çeşitlendirilerek, personelin ve konukların hazırlıklı olması sağlanmalıdır.
- IV. **Denetim Mekanizmalarının Güçlendirilmesi:** Resmi kurumların yangın güvenliği denetimleri sıklaştırılmalı, mevzuatın uygulanabilirliği ve takibi için bağımsız denetim organları oluşturulmalıdır. Yasalar, eksiklerin tespiti durumunda caydırıcı yaptırımlar içerecek şekilde güncellenmelidir.
- V. **Çok Aktörlü İş Birliği ve Sorumluluk Paylaşımı:** Otel sahipleri, yerel yönetimler, itfaiye ve sağlık birimleri, sivil toplum kuruluşları ile turizm sektörü temsilcileri arasında etkin iş birliği ağı kurulmalıdır. Bu iş birliği, kriz yönetim politikalarının geliştirilmesi ve uygulanmasında kilit rol oynayacaktır.
- VI. **Sürdürülebilir Turizm Politikalarının Entegrasyonu:** Afetlere karşı dayanıklılık turizm geliştirme stratejilerine entegre edilmeli, turizm tesislerinin afet risklerine adaptasyonu teşvik edilmelidir. Ayrıca çevresel faktörler ve iklim değişikliği etkileri göz önünde bulundurularak proaktif önlemler alınmalıdır.
- VII. **Toplumsal Farkındalık ve Eğitim:** Turizm sektörü çalışanları ve genel halk için afet ve kriz farkındalığını artırmaya yönelik eğitim programları yaygınlaştırılmalıdır. Bu programlar, yangın güvenliği kültürünün toplum genelinde benimsenmesini destekleyecektir.

Sonuç olarak, otel yangınları riskinin azaltılması ve krizlere etkin müdahale kapasitesinin artırılması, çok disiplinli, katılımcı ve bütüncül bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Teknik önlemlerle birlikte ileri düzey bir kriz yönetimi anlayışının benimsenmesi, kurumsal sorumlulukların netleştirilmesi ve toplumsal iş birliği mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Böylece, geçmişte yaşanan acı olayların tekrarlanmasının önüne geçilerek, hem insan yaşamının korunması hem de turizm sektörünün sürdürülebilirliği sağlanabilir. Bu kapsamda geliştirilecek politikalar ve önlemler, sadece Türkiye’de değil, küresel ölçekte benzer riskler taşıyan turizm merkezleri için de yol gösterici olacaktır.

Bu çalışma, otel yangınları alanında yapılacak yeni araştırmalar ve uygulamalara temel teşkil edecek önemli bilgiler sunmakta, yangın güvenliği ve kriz yönetimi disiplinlerinin entegrasyonunu destekleyerek afet yönetiminde daha etkin modellerin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Gelecekte benzer trajedilerin önlenmesi için hükümetler, yerel yönetimler, özel sektör ve akademik çevreler arasında sürekli diyalog ve iş birliği şarttır. Bu sayede, otel yangınları gibi yıkıcı afetlerin hem riskleri azaltılabilir hem de afet sonrası toparlanma süreçleri hızlandırılabilir.

Kaynakça

- Anadolu Ajansı. (2025a). *Bolu'daki Grand Kartal Otel yangını davasında karar açıklandı*. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/boludaki-grand-kartal-otel-yangini-davasinda-karar-aciklandi/3731394>
- Anadolu Ajansı. (2025b). *Kartalkaya'daki otel yanginine ilişkin bilirkişi raporu hazırlandı*. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/kartalkayadaki-otel-yanginine-iliskin-bilirkisi-raporu-hazirlandi/3517637>
- Bolu Cumhuriyet Savcılığı. (2025). *Grand Kartal Otel Yangını bilirkişi ön heyet raporu*.
- Clarkcountynv. (2026). *Welcome to Clark County, NV*. <https://www.clarkcountynv.gov/-government/departments/fire/ccfd-history-the-1980s>
- Cutter, S. L., Barnes, L., Berry, M., Burton, C., Evans, E., Tate, E., & Webb, J. (2008). A place-based model for understanding community resilience to natural disasters. *Global Environmental Change, Local evidence on vulnerabilities and adaptations to global environmental change*, 18(4), 598-606. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2008.07.013>
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), Article 3. <https://doi.org/10.2307-/249008>
- Faulkner, B. (2001). Towards a framework for tourism disaster management. *Tourism Management*, 22(2), 135-147. [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(00\)00048-0](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(00)00048-0)
- Hall, C. M. (2010). Crisis events in tourism: Subjects of crisis in tourism. *Current Issues in Tourism*, 13(5), 401-417. <https://doi.org/10.1080/13683500.2010.491900>
- Hein, L., Metzger, M. J., & Moreno, A. (2009). Potential impacts of climate change on tourism; a case study for Spain. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 1(2), 170-178. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2009.10.011>
- Illionis Fire Service Institute. (2026). *Firefighter details*. https://www.fsi.illinois.edu/-content/library/IFLODD/search/firefighter_detail.cfm?ff_id=451&utm_source
- Judd, A. (2022, Temmuz 11). 25 years ago today was the infamous Jomtien Hotel fire that killed over 90 people-here is the story. *The Pattaya News*. <https://thepattayanews.com/-2022/07/11/25-years-ago-today-was-the-infamous-jomtien-hotel-fire-that-killed-over-90-people-here-is-the-story/>
- Leslie, D., & Black, L. (2006). Tourism and the impact of the foot and mouth epidemic in the UK: Reactions, responses and realities with particular reference to Scotland. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 19(2-3), 35-46. https://doi.org/10.1300/J073v-19n02_04

- Library Massasoit. (2026). *Massasoit Libraries: Major American fires: Winecoff Hotel fire- 1946*. <https://library.massasoit.edu/americanfires/winecoff>
- Low, S., Liu, J., & Sio, S. (2010). Business continuity management in large construction companies in Singapore. *Disaster Prevention and Management*, 19, 219-232. <https://doi.org/10.1108/09653561011038011>
- Mower, J. (1987, Mart 8). *Dupont plaza fire survivors still trying to come to terms with tragedy*. Los Angeles Times. <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1987-03-08-mn-13410-story.html>
- NearbyWiki. (2026). *Royal Jomtien Resort Hotel fire | Jomtien 1 Pattaya City*. NearbyWiki. <https://en.nearbywiki.org/detail/48054659>
- Nelson, H. E. (1987). Engineering analysis of the early stages of fire development-the fire at the Dupont Plaza Hotel and Casino-December 31, 1986 (NBS IR 87-3560). NIST. <https://www.nist.gov/publications/engineering-analysis-early-stages-fire-development-fire-dupont-plaza-hotel-and-casino>
- NPR. (2020, Haziran 2). *It took a fire to change us*. Nevada Public Radio | NPR and Local News in Las Vegas and Nevada. <https://knpr.org/2020-06-02/it-took-a-fire-to-change-us>
- Ritchie, B. W. (2004). Chaos, crises and disasters: A strategic approach to crisis management in the tourism industry. *Tourism Management*, 25(6), 669-683. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2003.09.004>
- Rodríguez-Espíndola, O., Albores, P., & Brewster, C. (2018). Decision-making and operations in disasters: Challenges and opportunities. *International Journal of Operations & Production Management*, 38(10), 1964-1986. <https://doi.org/10.1108/IJOPM-03-2017-0151>
- Schroeder, A., Pennington-Gray, L., Donohoe, H., & Kiousis, S. (2013). Using social media in times of crisis. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 30(1-2), 126-143. <https://doi.org/10.1080/10548408.2013.751271>
- Staff, F. (2025, Ekim 7). *Winecoff Hotel fire: A catalyst for modern life-safety codes*. FireRescue1. <https://www.firerescue1.com/firefighting-history/wincoff-hotel-fire-a-catalyst-for-modern-life-safety-codes>
- Stanley Jaya Kumar, G. (2000). Disaster management and social development. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 20(7), 66-81. <https://doi.org/10.1108/-01443330010789007>
- Sun-young, L. (2023, Mart 2). *Daeyeongak Hotel fire, a nightmare on Christmas*. The Korea Herald. <https://www.koreaherald.com/article/3072651>
- TRT Haber. (2025, Ekim 31). *Bolu'daki otel yangın davasında karar açıklandı*. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/boludaki-otel-yangini-davasinda-karar-aciklandi-924483.html>

Yıldırım, S. D., & Bülbül, F. (2025). Afet ve turizm: Bolu Kartalkaya Otel yangınının ekonomik ve sosyal etkileri. *ISHAD2025. 7th International Symposium on Natural Hazards and Disaster Management*, Diyarbakır.